

כל נדרי: כיצד נכנסים לספר השיאים?

היהדות מאמינה מאוד בלשבור שיאים. כאשר אנו עושים מאמץ מיוחד שהוא מעבר להרגלים הקבועים שלנו, בלימוד או בנתינה ומעשי חסד, אנו שוברים שיא רוחני חדש

ספר השיאים היהודי

לפני מספר שנים הוצבה בכניסה לכותל המערבי בירושלים המזוזה הגדולה ביותר בעולם. אורך הקלף של המזוזה הוא בגודל 60 ס"מ והיא אחת מסדרה של שלוש מזוזות שנוצרו בגודל הזה, במיוחד כדי להיכנס לספר השיאים של ג'ינס.

אחרי כמה חודשים, בערב פסח, נרשם שיא עולמי נוסף בירושלים, כאשר ברחבת העירייה הוצגה מצה ענקית שגדולה פי עשר מהמצה הרגילה שאנחנו מכירים. המצה הזאת שקלה 60 ק"ג בקוטר של שלושה מטרים, והיא נאפתה מחמישים קילו של קמח ו-22 ליטר של מים. כשסיימו לאפות את המצה הזאת, היו צריכים להרימה באמצעות מנוף, ולמרות המורכבות של ה'מבצע' הזה, המצה הזאת נאפתה בפחות משמונה-עשרה דקות.

והכל כדי להכנס לספר השיאים של ג'ינס? בקצב הזה, מי יודע להיכן עוד נגיע. עוד מעט נראה את הספר-תורה הכי קטן בעולם, ואחר-כך את הסוכה הכי גדולה. בהמשך נמצא את הרב שתקע בשופר הכי ארוך ואת החזן שסלסל את ה"כל נדרי" הכי ממושך, ובסוף נשמע על סכין של ברית מילה הכי חדה בעולם?

לדעתי, במקום שאנחנו נעמוד כמו עניים בפתח כדי להיכנס לספר השיאים של ג'ינס, הגיע הזמן שלעם היהודי יהיה "ספר שיאים" משלו שיכלול את כל השיאים הייחודיים של העם היהודי, שהרי יש דברים שרק יהודים

מסוגלים להבין. לך תספר לאדם רגיל מן השורה על שיא של סיר צ'ולנט הכי גדול בעולם או על קרעפיל הכי גדול. בספר השיאים שלנו נוכל להתבטא בחופשיות ולפעמים לדחוף גם מילים באידיש כמו "הקוועטשער הכי גדול בעולם" וכדו'.

לאמיתו של דבר, יש אנשים רבים ביהדות שעשו דברים שעשויים להיכנס לספר השיאים. מסופר על רבי טרפון שפעם אמו הלכה ברחוב ונקרע סנדלה, התכופף רבי טרפון והניח את כפות ידיו מתחת לרגלה והיא החלה לפסוע ברחוב על כפות ידיו עד שהיא חזרה לביתה (ירושלמי פאה א, א, ג). כשאמו היתה ישנה על מיטה גבוהה והיא התקשתה לרדת ממנה, רבי טרפון היה מתכופף והיא היתה יורדת מהמיטה עליו ומשם לרצפה (קידושין לא, ב).

אני בטוח שרבי טרפון יכול להכנס לספר השיאים. על כמה אנשים שמעתם שכך הם כיבדו את הוריהם?

התלמוד ממשיך לספר על רבי אבימי ששימש את אביו הזקן. באחת הפעמים אביו ביקש ממנו כוס מים, עד שהבן חזר עם הכוס האב נרדם. רבי אבימי עמד לידו שעה ארוכה עד שהאב התעורר. אני מאמין שגם הסיפור הזה יכול להיכנס לספר השיאים.

הגמרא מספרת על רבי יוחנן בן זכאי שחי מאה ועשרים שנה והוא העיד על עצמו "שלא הקדימו אדם שלום מעולם" (ברכות יז, א). כלומר, שתמיד הוא היה הראשון ששאל בשלום כל אדם שפגש בדרכו.

אמנם גם אנחנו משתדלים לומר שלום, אבל כמה מאיתנו עושים מאמץ להאיר פנים לכל אחד, ולא משנה מיהו, אדם זר שאתה עובר לידו בחנות או כל אדם אחר. אדם כזה שיכול להעיד על עצמו שתמיד הוא הראשון שמקדים שלום, הריהו מועמד מתאים להיכנס לספר השיאים.

סבלנות עד הקצה

על הלל הזקן מסופר שהייתה לו סבלנות גדולה לכל אדם, ומעולם לא איבד את סבלנותו. פעם שני אנשים התערבו על 400 זוז מי יוכל לגרום להלל לאבד את שלוותו ואת סבלנותו. הגיע אחד מהם ביום שישי אחרי הצהרים כאשר הלל חפף את ראשו, עמד מתחת לביתו של הלל והחל להכריז בחוצפה: "מי כאן הלל? מי כאן הלל?" הלל התעטף ויצא לרחוב ושאל אותו בשלווה "מה בני מבקש?". הוא שאל את הלל מדוע העיניים של הסינים הן קטנות והלל הסביר לו שהם גרים במדבר והרוחות של המדבר יכולים להעיף חול לעיניהם ולכן ה' ברא אותם עם עיניים קטנות.

כעבור שעה קלה, הוא חזר וצעק "מי כאן הלל? מי כאן הלל?". הלל שוב התלבש ושאל אותו לרצונו, והוא שוב שאל שאלה מוזרה ומשונה. וכך הדבר חזר על עצמו כמה פעמים. בסוף אותו אדם הטיח בהלל: "בגללך הפסדתי ארבע מאות דינרים". השיב לו הלל: כדאי הוא הלל שתאבד על ידו ארבע מאות זוז? והלל לא יקפיד (שבת לא, א).

לא צריך ללכת כל כך רחוק עד לימי התלמוד. בדור האחרון, הרבי היה מרבה לדבר בשבחם של יהודי רוסיה שבמשך שבעים שנה חיו תחת משטר קומוניסטי שניסה למחוק כל דבר שיש לו קשר כלשהו ליהדות או לה'. במסירות נפש עילאית ובמעט הידע שהיה להם, נותרו יהודי רוסיה נאמנים ליהדות והמשיכו לחנך את ילדיהם ולהזכיר להם כל העת שהם יהודים. אלו אנשים שרשמו שיאים חדשים ואפילו לא ידעו שהם עושים משהו הרואי.

אבא שלי ז"ל ישב בכלא הרוסי בשנות הארבעים והחמישים של המאה הקודמת בעוון ניסיון בריחה מרוסיה כדי לעלות לארץ ישראל. הוא נשלח לסיביר ושם במחנה העבודה הוא השיג מחזור תפילות לראש השנה וליום הכיפורים. הוא העתיק את המחזור מילה במילה עם הניקוד לתוך מחברת, חוץ מעמוד אחד שהיה חסר במחזור שהיא התפילה החשובה ביותר ביום הכיפורים [?] תפילת כל נדרי. יש לי בבית את התצלומים של המחזור שהוא

כל אחד מאיתנו יכול לספר סיפורי גבורה שראה או שמע מבני משפחתו, דברים שהם בוודאי ראויים להיכנס לספר השיאים.

בחר שיא לשנה החדשה

היהדות אכן מאד מאמינה במושג של "לשבור שיא". כלומר, לשבור את השיגרה האפרורית. בספר ה'תניא' (פרק טו) מבואר שבתקופת התלמוד היה נהוג שכל אחד שלמד תורה היה חוזר על תלמודו מאה פעמים. צריך לזכור שבאותם דורות לא כתבו את התורה שבעל-פה, אלא רק העבירו אותה מרב לתלמידו ומאב לבנו. ואם-כן הם היו צריכים להבטיח ולוודא שכל הלימוד יישאר בזיכרון ולכן נהגו לשנן כל דבר מאה פעמים.

אומרת הגמרא ומוסיפה ש"אינו דומה מי ששונה פרקו מאה פעמים, לשונה פרקו מאה פעמים ואחד". אותו תלמיד שחוזר על תלמודו פעם אחת נוספת יותר מהרגילות שלו [?] הוא שובר שיא. הוא עשה מאמץ נעלה מאד שבעטיו הוא נחשב ל"עובד אלוקים" והוא נכנס לספר השיאים [?]

"זה ספר תולדות אדם" [?] חיו של כל אדם הם ספר. בכל יום אנחנו רושמים דף נוסף בספר השיאים שלנו. בכל יום אנחנו מחליטים האם באמצעות המעשים שלנו אנחנו נכנסים לספר השיאים או שנישאר אנשים רגילים ואפרוריים. כל אחד מאיתנו צריך להחליט שהשנה הוא ירשום שיא ביהדות שלו.

בספר השיאים האישי שלנו, לא עורכים השוואות. לא משווים אותנו לשום אדם אחר. שכן לכל אדם יש את המגבלות האישיות שלו ואת הניסיונות שלו, ומה שאדם אחד לוקח בקלילות, הרי שרעהו לוקח זאת בקושי גדול. בספר השיאים האישי, אתה משווה את עצמך היום לעומת מה שעשית אתמול ושלשום, האם שברת שיא ביהדות שלך? האם השתתפת בשיעור תורה נוסף שמעולם לא השתתפת בו? האם נתת צדקה ברמה כזאת שלא נתת מעולם?

אולי נתחיל מזה, שהשנה אנשים יישארו בתפילה ביום כיפור חמש דקות
נוספות על הזמן שהם שהו בבית הכנסת בשנה שעברה, וכך הם יכנסו
לספר השיאים האישי ואולי אפילו לספר השיאים של ג'ינס?